

Sygn. akt II UK 51/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku Z. Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 czerwca 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 września 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 11 września 2013 r. uwzględnił apelację pozwanego organu rentowego i zmienił wyrok Sądu Okręgowego w O. z 13 lutego 2013 r., w ten sposób, że oddalił odwołanie skarżącego wnioskodawcy Z. Z. od decyzji pozwanego z 31 października 2012 r., odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury wobec niewykazania wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach (art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). Spór koncentrował się na kwestii czy wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach z wykazu A do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – dział XIV, poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym”. Sąd Apelacyjny stwierdził, że wnioskodawca wykonywał w

spornych okresach (od 8 listopada 1978 r. do 3 września 1987 r., od 4 września 1987 r. do 31 października 1991 r. oraz od 18 lutego 1992 r. do 30 kwietnia 1997 r.), a co najmniej od 4 września 1987 r. czynności zarówno monter a jak i spawacza, zatem nie był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy wskazanej pracy przy spawaniu. Nie była to także praca wymieniona wykazie A, dział V, pkt 5 „Prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości”.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołano się do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. „ze względu na potrzebę eliminacji rozbieżności w orzecznictwie. W przedmiotowej sprawie dwa sądy różnych instancji wyraziły całkowicie odmienny pogląd na przedmiotową sprawę, co stanowi dostateczne uzasadnienie zgłoszonego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nadto, wykładni wymaga sformułowanie „prace przy spawaniu” wymienione w pkt 12 Działu XIV Wykazu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., bowiem precyzujące to sformułowanie ma jedynie charakter pomocniczy, a przepis ten wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, jak również powoduje poważane wątpliwości”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Rozbieżność w wykładni prawa między sądami w tej samej sprawie to nie rozbieżność w orzecznictwie sądów, którą ma na uwadze podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wówczas chodzi o rozbieżność orzecznictwa sądów w różnych sprawach w zakresie wykładni prawa i potrzebę ujednolicenia wykładni przez Sąd Najwyższy. Natomiast w tej samej sprawie sąd drugiej instancji może orzec przeciwnie niż sąd pierwszej instancji (art. 386 § 1 k.p.c.).

Natomiast co do potrzeby wykładni, to Sąd Najwyższy zajmował się analizą pracy przy spawaniu z wykazu A, dział XIV, poz. 12 do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r., jako pracy w szczególnych warunkach, uzasadniającej prawo do wcześniejszej emerytury. Kwestia wykładni przepisu dotyczącego pracy przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowowodородowym z działu XIV,

poz. 12, wykaz A do rozporządzenia z 1983 r., ma już swoje orzecznictwo, które wcale nie jest tak liberalne jak zakłada skarżący. Powiedziano wszak, że wykonywanie pracy przez pracowników zatrudnionych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych nie mieści się w określeniu „pracy przy spawaniu” wymienionym w załączniku do rozporządzenia z 1983 r. i nie uprawnia do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 32 ustawy emerytalnej (także z art. 184) – wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 r., I UK 192/07, OSNP 2009 nr 5-9, poz. 79. Taki kierunek wykładni, czyli, że określenie „prace przy spawaniu” obejmuje wyłącznie prace wykonywane w przebiegu procesu spawania, a więc czynności związane ze spawaniem potwierdza dalsze orzecznictwo Sądu Najwyższego w wyrokach z 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426 i z 15 grudnia 2011 r., II UK 106/11, LEX nr 1130389. Oczywiście nie chodzi tylko o samo spawanie, wykonywane stale i w pełnym wymiarze, czyli zgodnie z reżimem z § 2 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r., gdyż uznaje się, że pojęcie pracy przy spawaniu może dotyczyć też innych czynności, jednak tylko tych, które funkcjonalnie (przedmiotowo) łączą się z pracą przy spawaniu – wyrok Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11, LEX nr 1130388.

Powyższej wykładni nie zmienia odwołanie się do zarządzenia resortowego (zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych), gdyż nie stanowi ono już źródła prawa. Wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wyrok Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., I UK 41/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 306; zob. także wyrok z 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11, LEX nr 1130388).

Z kolei wyrok Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11, nie może być odczytywany w ten sposób, że chodziło o jakiekolwiek prace przy

spawaniu, lecz o te, które są konieczne na stanowisku pracy spawacza i które funkcjonalnie (przedmiotowo) dopełniają jego podstawowe czynności spawania do pełnego wymiaru czasu pracy na jego stanowisku.

Skarżący nie wykazał więc zasadnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Natomiast w uzupełnionym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jedynie hasłowo odwołuje się do istotnego zagadnienia prawnego, gdyż takie zagadnienie prawne nie zostało sformułowane (metodycznie i merytorycznie) - art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.